

Personskadekommittén Cirkulär 3/2021

2021-09-07

Schabloniserade inkomstunderlag

“Ersättning för inkomstförlust motsvarar skillnaden mellan den inkomst som den skadelidande skulle ha kunnat uppbära, om han icke hade skadats, och den inkomst som han trots skadan har eller borde ha uppnått...” (Skadeståndsl 5 kap 1 § st 2).

För den skadade som har fast anställning när olyckan inträffar eller där en yrkesinriktad utbildning pågår är det oftast inga större svårigheter att bedöma inkomsten som oskadad. Däremot uppstår bedömningssvårigheter när den skadade är barn eller ungdom, eftersom man i de flesta fall ännu inte uppnått den ålder där man gjort tydliga vägval för sitt framtida yrkesliv. Ju yngre personen är vid skadetillfället desto svårare att avgöra vilka arbets- och inkomstförhållanden som ska ligga till grund för beräkningen av inkomsten som oskadad.

De schabloniserade inkomstunderlagen kan användas för barn och ungdomar som inte blir helt arbetsoförmögna men som fått en skada som påverkar yrkesvalet. De schabloniserade inkomstunderlagen kan även användas i andra fall där inkomstunderlag inte kan fastställas på annat sätt, t.ex. då barnet skadats i senare ålder då viss utbildningsinriktning kan skönjas men ingen klar yrkesinriktning finns. De schabloniserade inkomstunderlagen ska endast användas i de fall en individuell bedömning inte är möjlig att göra.

För barn och ungdomar som skadats allvarligt och blir helt arbetsoförmögna används istället cirkuläret 2/2021 *Barnschablon*.

De schabloniserade inkomstunderlagen baseras på statistik från Statistiska Centralbyrån. Uppgifterna utgör medianlönen för den heltidsarbetande befolkningen på arbetsmarknaden.

Inkomstförlusterna beräknas genom en s.k. trappstegsmodell med intervallerna:

- 19-24 år
- 25-29 år
- 30-34 år
- 35-39 år
- 40-44 år
- 45-64 år

Skattningar av medianen av månadslön samt antalsuppgifter efter åldersgrupp och utbildningsnivå på hela arbetsmarknaden, år 2020¹

Uppdaterad tabell 2020 års löneuppgifter

Åldersgrupp	Utbildningsnivå	2020	
		Antal	Månadslön Median
19-24	Ej eftergymnasial utbildning	232 330	25 600
	Eftergymnasial utbildning	53 940	27 200
	Totalt	286 270	25 900
25-29	Ej eftergymnasial utbildning	202 540	28 700
	Eftergymnasial utbildning	168 740	32 000
	Totalt	371 280	30 000
30-34	Ej eftergymnasial utbildning	195 690	30 300
	Eftergymnasial utbildning	189 910	35 700
	Totalt	385 590*	32 700
35-39	Ej eftergymnasial utbildning	164 820	30 700
	Eftergymnasial utbildning	177 890	38 900
	Totalt	342 700*	34 000
40-44	Ej eftergymnasial utbildning	177 300	31 800
	Eftergymnasial utbildning	173 430	41 800
	Totalt	350 720*	35 900
45-64	Ej eftergymnasial utbildning	768 370	32 200
	Eftergymnasial utbildning	508 250	44 000
	Totalt	1 276 610*	35 500

* Att "Totalt" här inte är summan av antalet för "Ej eftergymnasial utbildning" och "Eftergymnasial utbildning" beror på avrundningar.

Utbildningsnivån "totalt" inkluderar både de som endast har gymnasial utbildning och de som har eftergymnasial utbildning.

Beräkning av inkomstförlust

En bedömning får göras i det enskilda fallet för att bestämma vilken av följande tre schabloniserade inkomstunderlag som bör användas.

- "Ej eftergymnasial utbildning"
- "Eftergymnasial utbildning"
- "Totalt"

Om ersättning bestäms utifrån "totalt" eller "ej eftergymnasial utbildning" lämnas ersättning för inkomstförlust efter faktisk eller tänkt avslutad gymnasieutbildning.

¹ Statistikuppgifter inhämtade från Statistiska Centralbyrån. Beskrivning av statistiken bifogas varje beställning av löneuppgifter från Statistiska Centralbyrån; KVALITETSDEKLARATION Lönestrukturstatistik, hela ekonomin 2020, AM0110

Om ersättningen bestäms utifrån "eftergymnasial utbildning" lämnas ersättning för inkomstförlust fr.o.m. den 1 juli det år den skadade fyller 22 år utifrån en treårig eftergymnasial studietid.

Inkomstunderlag för respektive åldersintervall

Inkomstunderlag beräknade utifrån 2020 års statistikuppgifter.

"Ej eftergymnasial utbildning"

19-24 år: 25 600 kr x 12,2 = 312 320 kr

25-29 år: 28 700 kr x 12,2 = 350 140 kr

30-34 år: 30 300 kr x 12,2 = 369 660 kr

35-39 år: 30 700 kr x 12,2 = 374 540 kr

40-44 år: 31 800 kr x 12,2 = 387 960 kr

45-64 år: 32 200 kr x 12,2 = 392 840 kr

"Eftergymnasial utbildning"

19-24 år: 27 200 kr x 12,2 = 331 840 kr

25-29 år: 32 000 kr x 12,2 = 390 400 kr

30-34 år: 35 700 kr x 12,2 = 435 540 kr

35-39 år: 38 900 kr x 12,2 = 474 580 kr

40-44 år: 41 800 kr x 12,2 = 509 960 kr

45-64 år: 44 000 kr x 12,2 = 536 800 kr

"Totalt"

19-24 år: 25 900 kr x 12,2 = 315 980 kr

25-29 år: 30 000 kr x 12,2 = 366 000 kr

30-34 år: 32 700 kr x 12,2 = 398 940 kr

35-39 år: 34 000 kr x 12,2 = 414 800 kr

40-44 år: 35 900 kr x 12,2 = 437 980 kr

45-64 år: 35 900 kr x 12,2 = 437 980 kr

De schabloniserade inkomstunderlagen bör inte sänkas. Det schabloniserade inkomstunderlaget för intervallet 45-64 år för utbildningsnivån "totalt" är därför samma som för intervallet 40-44 år.

Inkomstförluster för förfluten tid

För förfluten tid görs beräkningen av inkomstförlusterna år för år. På Svensk Försäkrings hemsida finns statistik för barnschablonen upp till 30 års ålder fr.o.m. 2006 och framåt i arkivet. Från de schabloniserade inkomstunderlagen avräknas den skadades faktiska inkomster som inhämtas från Skatteverket på sedvanligt sätt för varje år.

Inkomstförluster för framtiden

För framtiden görs beräkningen av inkomstförlusterna utifrån inkomstunderlagen för respektive åldersintervall och inkomstförlusterna bestäms som livräntor inom de framtida åldersintervallen. Avräkning görs med den skadades senast kända faktiska inkomster i varje åldersintervall. Förlusten för respektive åldersintervall värdesäkras årligen enligt reglerna om värdesäkring av skadeståndslivräntor.

Om aktuell statistik saknas för fastställelseåret kan sista året räknas upp i enlighet med PSKs cirkulär Schabloniserad uppräknings av inkomstunderlag, *cirkulär 4/2020*.

Pensionsförlust

Pensionsförlusten beräknas på sedvanligt sätt enligt Trafikskadenämndens beräkningsmodeller.

Övergångsbestämmelser

För de ärenden där bolagen börjat använda den tidigare barnschablonen men inte slutreglerat ärendena i fråga om inkomstförlust bör den nya barnschablonen alternativt de schabloniserade inkomstunderlagen tillämpas vid den fortsatta prövningen i nämnden. Det bör alltså vara prövningstillfället som styr när den nya barnschablonen ska tillämpas. Perioder för förfluten tid som är prövade i nämnden utifrån den tidigare barnschablonen kvarstår. Den nya barnschablonen gäller för framtiden och den fortsatta prövningen i nämnden.